

Un text despre bogomili; Cuvântări ale lui Petru Monahul; Noua viață a lui Ivan Rilski; Viața Petcăi Tîrnovska; Povestire despre moartea țarului Alexandru și altele), din literatura rusă (Scurtă viață a lui Ciprian; Scurta viață a Olgăi; Proslăvirea lui Vladimir, Boris și Gleb; Cuvîntul lui Teodosie Pecerski împotriva latinilor; Rugăciunile lui Kiril Turovski etc.) și din literatura sîrbă (Cuvînt de laudă pentru cneazul sîrb Lazăr).

Publicarea integrală a fiecărui text în parte prezintă un mare interes istoric-literar. Textele sînt precedate de o prezentare conținînd date biografice despre autor, cînd acesta este cunoscut, iar cîteodată și de o scurtă redare a conținutului. Uneori B. St. Anghelov face și o succintă comparație cu alte copii similare ale textelor publicate, arătînd deosebiri dintre ele din punct de vedere al compoziției și al limbii. Alteori aceste prezentări cuprind și date bibliografice referitoare la studiile anterioare asupra materialului (p. 8, 9, 22, 33 etc.), indicîndu-se manuscrisele și biblioteca în care se află opera și specificînd redacția în care sînt scrise: mediobulgară, rusă ori sîrbă.

Vorbînd despre cele două cuvîntări ale lui Ilarion aflate în manuscrisul mediobulgar din sec. XVI (ms. nr. 294 din Biblioteca Academiei R.P.R.), autorul afirmă că aceste opere ale lui Ilarion sînt foarte prețioase pentru istoria limbii bulgare (p. 227), fără să indice măcar unele dintre trăsăturile caracteristice ale limbii manuscrisului, ceea ce ar fi constituit o contribuție efectivă la studiul istoric al limbii bulgare.

Important este și faptul că autorul scoate în evidență legăturile culturale ruso-bulgare în Evul mediu, precum și influența exercitată de literatura rusă asupra dezvoltării literaturii mediobulgare.

Publicarea acestor texte constituie fără îndoială un succes și va contribui la clarificarea unor date din istoria literaturii bulgare, precum și a celei ruse și sîrbe în Evul mediu.

Culegerea prezintă, de altfel, un interes direct și pentru cercetătorii slavisti de la noi în domeniul lingvisticii și al literaturilor vechi slave. Cele 8 planșe de la finele cărții — în care sînt reproduse pagini caracteristice din manuscrisele publicate — pot fi de asemenea consultate cu folos în ceea ce privește paleografia glagolitică și cirilică.

În încheiere, trebuie remarcat faptul că volumul apare în condiții tehnice foarte bune. Calitatea superioară a hîrtiei, litera textelor potrivită ca mărime, frumoasă și neuzată, aranjamentul judicios al textului, precum și coperta alcătuită cu gust — toate acestea dau volumului, pe lîngă prețiosul său cuprins, un aspect plăcut și atrăgător.

Ecat. Piscusescu

Dr. Maniu Stoianov, *Българска възрожденска книжнина*. Sofia, 1957, vol. I, 663 pag. (publicația Bibliotecii de Stat «Vasil Kolarov» din Sofia).

În 1852 apărea la Constantinopol, în tipografia cunoscutului ziar bulgar «*Тариградски Vestnik*» o modestă broșură de 15 pagini intitulată *Списокъ за болгарските книги които са издадени до сега*. Autorul acestei mici lucrări era Ivan Șopov (1820—1853), originar din Kalofer, care învățase în școlile grecești, făcuse studii la Universitatea din Moscova (1850), trecînd apoi la cea din Praga, unde a și murit în plină tinerețe. Lucrarea sa era prima încercare de bibliografie bulgară. Toate cărțile bulgărești tipărite pînă atunci — vreo 200 la număr — puteau fi descrise pe 15 pagini.

În cei peste 100 de ani cîți s-au scurs din 1852 și pînă astăzi, au mai apărut încă cinci lucrări de bibliografie bulgară și anume: C. Jirecek, *Bibliographie de la literature bulgare moderne 1806—1870* (*Книгописъ на новобългарската книжнина*), Viena 1872, (48 pag.), editată de societatea literară bulgară de la Brăila ca o anexă a revistei «*Периодическо списание*»; A. Teodorov (Balan) «*Български книгописъ*» I, 1641—1877, Sofia 1893; A. Teodorov Balan, «*Български книгописъ за сто години*»,